

तत्काल समस्या समाधान निर्देशिका, २०७९

प्रस्तावना : आयोजना कार्यान्वयनको क्रममा उत्पन्न हुने समस्या तथा आयोजनाको अपेक्षित प्रगति हुन नसक्नुको कारण पहिचान गरी तत्काल समाधान र सहजीकरण गर्न तथा नेपाल सरकार र अन्तर्गतका निकायबाट हुने सेवा प्रवाहका सम्बन्धमा देखिएका समस्या समाधानमा समन्वय गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ को दफा ४५ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले यो निर्देशिका बनाएको छ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :** (१) यस निर्देशिकाको नाम "तत्काल समस्या समाधान निर्देशिका, २०७९" रहेको छ।

(२) यो निर्देशिका तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. **परिभाषा :** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा,-

(क) "आयोजना" भन्नाले आर्थिक, सामाजिक वा पूर्वाधार विकासको क्षेत्रमा सार्वजनिक, निजी वा सहकारी क्षेत्रबाट स्वदेशी वा विदेशी लगानीमा एकल, संयुक्त वा साझेदारी रूपमा सञ्चालित आयोजना सम्झनु पर्छ।

(ख) "उच्चस्तरीय समिति" भन्नाले दफा ३ बमोजिमको तत्काल समस्या समाधान उच्चस्तरीय समिति सम्झनु पर्छ।

(ग) "कार्यालय" भन्नाले प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय सम्झनु पर्छ।

(घ) "केन्द्र" भन्नाले दफा ५ बमोजिमको तत्काल समस्या समाधान केन्द्र सम्झनु पर्छ।

(ङ) "केन्द्रीय स्तरका निकाय" भन्नाले नेपाल सरकारका मन्त्रालय, संवैधानिक निकाय वा नेपाल सरकारका विशिष्ट श्रेणीका अधिकृत प्रमुख रहने निकाय सम्झनु पर्छ।

(च) "तत्काल समस्या समाधान कक्ष" भन्नाले दफा ७ बमोजिमको तत्काल समस्या समाधान कक्ष सम्झनु पर्छ।

(छ) "तत्काल समाधान गर्नुपर्ने समस्या" भन्नाले देहायका विषयसँग सम्बन्धित समस्या सम्झनु पर्छ:-

(१) तत्काल सम्बोधन हुनुपर्ने भनी प्रधानमन्त्रीबाट निर्देशन भएको राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त आयोजनासँग सम्बन्धित अन्य विषय,

(२) राष्ट्रिय गौरव तथा रूपान्तरणकारी आयोजनासँग सम्बन्धित विषय,

(३) तत्काल सम्बोधन गर्नुपर्ने देखिएका आकस्मिक विषय,

(४) समयमा सम्पन्न हुन नसकी म्याद थप भएका आयोजना,

(५) विकास आयोजना र सेवा प्रवाह सम्बन्धी तहगत समस्याको समाधान गर्ने विषय।

- (ज) "प्रत्यक्ष संवाद कक्ष" भन्नाले दफा ६ बमोजिमको प्रत्यक्ष संवाद कक्ष सम्झनु पर्छ।
- (झ) "समिति" भन्नाले दफा ४ बमोजिमको तत्काल समस्या समाधान समिति सम्झनु पर्छ।

३. तत्काल समस्या समाधान उच्चस्तरीय समिति: (१) तत्काल समाधान गर्नुपर्ने समस्यासँग सम्बन्धित विषयमा सहजीकरण गर्ने, समस्या समाधानको आवश्यक व्यवस्था मिलाउने र आवश्यकता अनुसार निर्देशन दिने प्रयोजनको लागि देहायबमोजिमको तत्काल समस्या समाधान उच्चस्तरीय समिति रहनेछ:-

(क)	प्रधानमन्त्री वा निजले तोकेको मन्त्री	-अध्यक्ष
(ख)	मन्त्री, नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय	-सदस्य
(ग)	मन्त्री, नेपाल सरकार, सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	-सदस्य
(घ)	उपाध्यक्ष, राष्ट्रिय योजना आयोग	-सदस्य
(ङ)	मुख्यसचिव, नेपाल सरकार	-सदस्य
(च)	सचिव, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
(नतिजा व्यवस्थापन महाशाखा)	-सदस्य-सचिव

(२) उच्चस्तरीय समितिको बैठक सो समितिको अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा महिनाको कम्तीमा एक पटक र आवश्यकता अनुसार बस्नेछ।

(३) उच्चस्तरीय समितिको बैठकमा आवश्यकता अनुसार विषयसँग सम्बन्धित मन्त्री, नेपाल सरकारका पदाधिकारी वा सम्बन्धित विषयका विज्ञलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ।

(४) उच्चस्तरीय समितिको बैठक सञ्चालन सम्बन्धी अन्य व्यवस्था समिति आफैले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ।

(५) केन्द्रले उच्चस्तरीय समितिको सचिवालयको रुपमा काम गर्नेछ।

४. तत्काल समस्या समाधान समिति: (१) कार्यालयस्तरबाटै समाधान हुन सक्ने प्रकृतिका र तत्काल समाधान गर्नुपर्ने समस्या समाधानका लागि कार्यालयमा देहायबमोजिमको एक तत्काल समस्या समाधान समिति रहनेछ:-

(क)	मुख्यसचिव, नेपाल सरकार	-संयोजक
(ख)	सचिव, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	-सदस्य
(ग)	सचिव, नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय	-सदस्य
(घ)	सचिव, नेपाल सरकार, सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	-सदस्य

[Handwritten signature]

- (ड) सचिव, राष्ट्रिय योजना आयोग -सदस्य
(च) सचिव, नेपाल सरकारको सम्बन्धित मन्त्रालय -सदस्य
(छ) केन्द्रको प्रमुख -सदस्य-सचिव

(२) समितिको बैठक सो समितिको अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा महिनाको कम्तीमा एक पटक र आवश्यकता अनुसार बस्नेछ।

(३) समितिको बैठकमा आवश्यकता अनुसार अन्य मन्त्रालयका सचिव वा सम्बन्धित पदाधिकारीलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ।

(४) समितिको बैठक सञ्चालन सम्बन्धी अन्य व्यवस्था समिति आफैले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ।

(५) केन्द्रले समितिको सचिवालयको रूपमा समेत काम गर्नेछ।

५. तत्काल समस्या समाधान केन्द्र: (१) तत्काल समाधान गर्नुपर्ने समस्या पहिचान गरी समाधान गर्ने व्यवस्था मिलाउनका लागि कार्यालयमा एक तत्काल समस्या समाधान केन्द्र रहनेछ।

(२) केन्द्रको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुनेछ:-

- (क) तत्काल समाधान गर्नुपर्ने समस्या पहिचान गरी सूचीकरण गर्ने,
(ख) सम्बन्धित मन्त्रालय वा निकायसँग समन्वय गरी तत्काल समाधान गर्नुपर्ने समस्या समाधानको लागि पहल गर्ने,
(ग) तत्काल समाधान गर्नुपर्ने समस्या समाधानका लागि विकल्पहरु तयार गरी निर्णयका लागि समिति समक्ष पेश गर्ने,
(घ) समितिको निर्णय कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,
(ङ) समितिको निर्णय कार्यान्वयनको लागि सम्बन्धित निकायमा यथाशीघ्र पठाउने र निर्णय कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने,
(च) समितिको निर्देशनबमोजिम विषय विज्ञ तथा सरोकारवालाको बैठक बोलाउने,
(छ) सम्बन्धित निकायको सहयोग लिई आवश्यकता अनुसार सुपरीवेक्षण, स्थलगत अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने,
(ज) केन्द्रीयस्तरका निकायसँग सम्बन्धित समस्या सम्बन्धित निकायबाट समाधान हुनसक्ने देखिएमा तत्काल समाधान गर्न लेखी पठाउने र सोको अभिलेख राख्ने,
(झ) तत्काल समाधान गर्नुपर्ने समस्या समाधानका लागि प्रचलित कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाको विश्लेषण गर्ने,
(ञ) समिति र उच्चस्तरीय समितिको निर्देशनबमोजिम अन्य कार्यहरु गर्ने।

(३) केन्द्रको नेतृत्व कार्यालयको नतिजा व्यवस्थापन हेर्ने सचिवले गर्नेछ।

(४) केन्द्रमा रहने कर्मचारी कार्यालयले व्यवस्थापन गर्नेछ।

६. प्रत्यक्ष संवाद कक्ष : (१) भिडियो कन्फरेन्स वा टेलिफोन वार्ता जस्ता विद्युतीय माध्यममार्फत प्रत्यक्ष संवाद तथा छलफल गर्न कार्यालयमा एक प्रत्यक्ष संवाद कक्ष (एक्सन रुम) रहनेछ।

३

- (२) प्रत्यक्ष संवाद कक्ष चौबीसै घण्टा चालू रहनेछ।
- (३) प्रत्यक्ष संवाद कक्षका लागि आवश्यक सूचना प्रविधिसँग सम्बन्धित कर्मचारी तथा अन्य कर्मचारी कार्यालयले व्यवस्थापन गर्नेछ।
- (४) केन्द्रको मागबमोजिम प्रत्यक्ष संवाद कक्षको व्यवस्थापनका लागि आवश्यक पर्ने स्रोत र साधन कार्यालयले व्यवस्थापन गर्नेछ।
- (५) प्रत्यक्ष संवाद कक्षको व्यवस्थापनको लागि नेपाल सरकारले कार्यालयको नतिजा व्यवस्थापन हेर्ने सचिवको संयोजकत्वमा व्यवस्थापन समिति गठन गर्न सक्नेछ।
७. तत्काल समस्या समाधान कक्ष: (१) राष्ट्रिय गौरवका आयोजना र रूपान्तरणकारी आयोजना सञ्चालन गर्ने तथा सेवा प्रवाह गर्ने प्रत्येक केन्द्रीयस्तरको निकायमा तत्काल समस्या समाधान कक्ष रहनेछ।
- (२) केन्द्रीयस्तरका निकायले तत्काल समस्या समाधान कक्षमार्फत आफू अन्तर्गत सञ्चालित राष्ट्रिय गौरवका आयोजना र रूपान्तरणकारी आयोजनासँग प्रत्यक्ष संवाद गर्न सक्ने गरी अनुसूची-१ मा उल्लेख भए बमोजिमका प्राविधिक उपकरणहरु सहितको विद्युतीय प्रणालीको प्रबन्ध गर्नु पर्नेछ।
- (३) उपदफा (१) वा (२) बमोजिमका आयोजनाले आवश्यक प्राविधिक उपकरण तथा जनशक्ति व्यवस्थापन गरी प्रत्यक्ष संवाद कक्ष तथा तत्काल समस्या समाधान कक्षसँग निरन्तर सम्पर्कमा रहन सक्ने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ।
- (४) केन्द्रीयस्तरका निकायले आफू अन्तर्गतका निकायमा हुने समस्याको तत्काल समाधानका लागि आवश्यकता अनुसार केन्द्रसँग समन्वय गरी कार्यसम्पादन गर्न सक्नेछ।
८. समस्या समाधानको प्रकृया: (१) मन्त्री वा केन्द्रीयस्तरको निकायको सचिवले आफू मातहतका आयोजना सञ्चालनका क्रममा उत्पन्न भएका समस्या समाधान गर्न तत्काल समस्या समाधान कक्षबाट प्रत्यक्ष संवाद गरी निर्देशन दिन सक्नेछ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको संवाद वा निर्देशनबाट समस्याको समाधान हुन नसकेमा सम्बन्धित केन्द्रीयस्तरको निकायले अनुसूची-२ बमोजिमको ढाँचामा समस्या समाधानका लागि केन्द्रमा लेखी पठाउनु पर्नेछ।
- (३) केन्द्रको प्रमुखले उपदफा (२) बमोजिम प्राप्त भएको समस्या कार्यालयको नतिजा व्यवस्थापन हेर्ने सचिव समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ।
- (४) कार्यालयको नतिजा व्यवस्थापन हेर्ने सचिवले उपदफा (३) बमोजिम पेश भएको समस्या समाधानका लागि सम्बन्धित मन्त्रालय वा निकायका सचिव, विभागीय प्रमुख वा आयोजना प्रमुखसँग प्रत्यक्ष संवाद कक्षबाट प्रत्यक्ष संवाद गरी आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ।
- (५) उपदफा (४) बमोजिम समस्याको समाधान हुन नसकेमा वा आफ्नो तहबाट त्यस्तो समस्या समाधान हुन नसक्ने ठानेमा कार्यालयको नतिजा व्यवस्थापन हेर्ने सचिवले सो समस्या समिति समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ।
- (६) उपदफा (५) बमोजिम पेश भएको समस्या समाधानको लागि समितिले सम्बन्धित मन्त्रालय वा निकायका सचिव, विभागीय प्रमुख वा आयोजना प्रमुखसँग प्रत्यक्ष संवाद कक्षबाट प्रत्यक्ष संवाद गरी आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ।

४

(७) उपदफा (६) बमोजिम समस्याको समाधान नभएमा वा समाधान हुन सक्ने नदेखिएमा समितिले त्यस्तो समस्या समाधानको लागि उच्चस्तरीय समितिसमक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(८) उच्चस्तरीय समितिले नेपाल सरकारको मन्त्री, सचिव, विभागीय प्रमुख वा आयोजना प्रमुखसँग प्रत्यक्ष संवाद कक्षबाट प्रत्यक्ष संवाद गरी आयोजना कार्यान्वयन र सेवा प्रवाहमा देखिएका समस्या समाधानका सम्बन्धमा आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ ।

(९) यस दफा बमोजिम प्राप्त निर्देशन सम्बन्धित निकाय वा पदाधिकारीले कार्यान्वयन गरी सोको जानकारी केन्द्रमा दिनु पर्नेछ ।

९. केन्द्रले समस्या छनौट गरी समाधान गर्ने : (१) केन्द्रले देहायबमोजिमका समस्यामध्येबाट बढी जोखिमयुक्त वा संवेदनशील समस्यालाई तत्काल समाधान गर्नुपर्ने समस्याको रूपमा छनौट गर्न सक्नेछ:-

- (क) केन्द्रीय स्तरका निकायबाट समाधान हुन नसकेका समस्या,
- (ख) विभिन्न निकायबीचको समन्वयबाट समाधान गर्नुपर्ने समस्या,
- (ग) कार्य रोकिएका वा ढिलासुस्ती भएका आयोजनाको समस्या,
- (घ) सेवा प्रवाहमा ढिलासुस्ती, अवरोध र प्रक्रियागत जटिलता उत्पन्न गराउने समस्या,
- (ङ) आयोजनाको वित्तीय व्यवस्थापन, जग्गा प्राप्ति, वनक्षेत्रको कटान लगायतका समस्या,
- (च) आकस्मिक वा वृहत रूपमा प्रभाव पार्ने समस्या,
- (छ) विकास आयोजना र सेवा प्रवाहको तहगत समन्वयबाट समाधान हुन नसकेका समस्या ।

(२) केन्द्रले उपदफा (१) बमोजिम छनौट भएको समस्या समाधान गर्न देहायको कार्यविधि अवलम्बन गरी समाधानका विकल्पहरु तयार गर्नेछ:-

- (क) प्रमाणमा आधारित भएर समस्याको पहिचान गर्ने,
- (ख) समस्या सङ्कलन गर्ने,
- (ग) समस्याको विश्लेषण गर्ने,
- (घ) समस्याको प्राथमिकीकरण गर्ने,
- (ङ) समस्याबारे पूर्व निर्णय भए नभएको यकिन गर्ने,
- (च) समस्यासँग सम्बन्धित कानूनी व्यवस्थाको समीक्षा गर्ने,
- (छ) समस्या समाधानका लागि सम्बन्धित निकायले पहल गरे नगरेको विषयमा अनुगमन गर्ने,
- (ज) विज्ञहरूसँग छलफल गर्ने,
- (झ) अन्य आवश्यक कार्य गर्ने ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम तयार भएका विकल्पमध्येबाट केन्द्रले सर्वोत्कृष्ट विकल्प छनौट गरी नतिजामूलक ढङ्गले समस्याको समाधान गर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम केन्द्रले समाधान गर्न नसकेका समस्या समाधानका लागि समिति समक्ष पेश गर्नेछ ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम पेश भएका समस्या समाधानको लागि समितिले आवश्यक निर्णय गर्नेछ ।

(६) उपदफा (५) बमोजिम समस्या समाधान नभएमा वा समाधान हुन सक्ने नदेखिएमा समितिले त्यस्तो समस्या समाधानको लागि उच्चस्तरीय समिति समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ र उच्चस्तरीय समितिले त्यस्तो समस्या समाधानका लागि आवश्यक निर्णय गर्नेछ ।

(७) यस निर्देशिका बमोजिम उच्चस्तरीय समिति, समिति र केन्द्रले गरेको निर्णय कार्यान्वयनका लागि केन्द्रले सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउनेछ ।

१०. अनुगमन, निरीक्षण तथा मूल्याङ्कन: (१) आयोजना सञ्चालन तथा सेवा प्रवाहमा देखिएका समस्या समाधानका लागि आवश्यकता अनुसार प्रधानमन्त्री, नेपाल सरकारको मुख्यसचिव, समितिको सदस्य-सचिव तथा केन्द्रले स्थलगत निरीक्षण गरी निर्देशन दिन सक्नेछ ।

(२) केन्द्रले उपदफा (१) बमोजिम स्थलगत निरीक्षण गर्दा राष्ट्रिय योजना आयोग तथा अर्थ मन्त्रालयसँग कार्यगत समन्वय गर्नेछ ।

(३) उच्चस्तरीय समिति, समिति वा केन्द्रबाट भएका निर्णय कार्यान्वयन अवस्थाको सम्बन्धमा केन्द्रले अनुगमन, निरीक्षण तथा मूल्याङ्कन गर्नेछ ।

(४) केन्द्रले यस दफाबमोजिम अनुगमन, निरीक्षण तथा मूल्याङ्कन गर्दा नेपाल सरकारका मन्त्रालय एवं निकायसँग आवश्यक सहयोग लिन सक्नेछ ।

११. निर्देशन र निर्णय कार्यान्वयन गर्नु पर्ने : (१) यस निर्देशिकाबमोजिम उच्चस्तरीय समिति, समिति र केन्द्रले गरेको निर्णय तथा दिएको निर्देशन कार्यान्वयन गर्नु सम्बन्धित निकाय तथा पदाधिकारीको कर्तव्य हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको निर्देशन वा निर्णय कार्यान्वयन नगर्ने पदाधिकारीलाई प्रचलित कानून बमोजिम विभागीय कारबाही गर्नको लागि केन्द्रले सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउन सक्नेछ ।

१२. प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्ने: केन्द्रबाट सम्पादित कामकारबाहीको मासिक प्रतिवेदन तयार गरी कार्यालयको विद्युतीय माध्यम (वेब साइट) मार्फत सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।

१३. खारेजी र बचाउ: (१) तत्काल समस्या समाधान कक्ष (Action Room) सञ्चालन र व्यवस्थापन सम्बन्धी आन्तरिक कार्यविधि, २०७६ खारेज गरिएको छ ।

(२) तत्काल समस्या समाधान कक्ष (Action Room) सञ्चालन र व्यवस्थापन सम्बन्धी आन्तरिक कार्यविधि, २०७६ बमोजिम भए गरेका काम कारबाही यसै निर्देशिकाबमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

अनुसूची-१

(दफा ७ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

तत्काल समस्या समाधान कक्षमा आवश्यक पर्ने न्यूनतम प्राविधिक उपकरणहरू

Subject:	Required Specification	Bidders Offered Price
Video/Audio Input		
Two-way audio input:	1-ch, RCA	
IP video input:	16-ch	
Network		
Remote connection:	128	
Incoming bandwidth:	128 Mbps or Higher	
Outgoing bandwidth:	200Mbps or Higher	
Video/Audio Output		
HDMI/VGA output:	2-ch, resolution:	
	HDMI1/VGA1:HDMI1: 4K (3840 × 2160)/60Hz,	
	4K (3840 × 2160)/30Hz, 2K (2560 × 1440)/60Hz, 1920 × 1080p/60Hz, 1600 × 1200/60Hz, 1280 × 1024/60Hz, 1280 × 720/60Hz, 1024 × 768/60Hz	
	VGA1: 2K (2560 × 1440)/60Hz, 1920 × 1080p/60Hz, 1600 × 1200/60Hz, 1280 × 1024/60Hz, 1280 × 720/60Hz, 1024 × 768/60Hz	
	HDMI2/VGA2:1920 × 1080p/60Hz, 1280 × 1024/60Hz, 1280 × 720/60Hz, 1024 × 768/60Hz	
Recording Resolution:	12MP/8MP/6MP/5MP/4MP/3MP/1080p/UXGA/720p/VGA/4CIF/DCIF/2CIF/CIF/QCIF	
Audio Output:	2-ch, RCA	
Synchronous Playback:	16-ch	
Decoding		
Capability:	4-ch@8MP,16-ch@1080P	
Live view / Playback:	12MP/8MP/6MP/5MP/4MP/3MP/1080p/UXGA/720p/VGA	
Hard Disk		
HDD	6TB x 2	
Interface Type:	1 eSATA interface	

SATA:	8 SATA interfaces for 8 HDDs	
Capacity:	Up to 6TB capacity for each HDD	
RAID Support	RAID0, RAID1, RAID5, RAID10	
External Interface		
Network Interface:	2 RJ-45 10/100/1000Mbps Ethernet interfaces	
Serial Interface:	Keyboard	
USB Interface:	3× USB 2.0/3.0	
Alarm In:	16-ch	
Alarm Out:	4-ch	
General		
Power Supply:	100 to 240 VAC, 50 to 60 Hz	
Working Temperature:	-10 oC ~ +55 oC (+14 oF ~ + 131 oF)	
Working Humidity:	10 % ~ 90 %	
Chassis:	Rack-mounted 2U chassis	

अनुसूची-२

(दफा ८ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

केन्द्रीय स्तरका निकायले समस्या समाधानका लागि केन्द्रमा पेश गर्दा प्रयोग गर्ने ढाँचा

केन्द्रीयस्तरको निकायको नाम:

ठेगाना:

सि.नं.	आयोजना/कार्यक्रमको नाम	समस्या प्रकार	समस्याको विवरण	समस्या समाधानको लागि गरिएका पहल/निर्णयहरू	समस्या समाधानका अपेक्षित उपायहरू (बुँदागता)	कैफियत
		नीतिगत/कानूनी				
		वित्तीय				
		प्राविधिक				
		सामाजिक/सांस्कृतिक				
		पर्यावरणीय				
		अन्य				

